

MANIFEST NOODTOESTAND TER APEL

Probleem

Als kinderartsen slaan wij alarm naar aanleiding van het overlijden van een 3 maanden oude zuigeling in het aanmeldcentrum in Ter Apel. Ondanks dat de toedracht van het overlijden nog onduidelijk is, willen wij onze zorg uiten omtrent de zeer erbarmelijke leefomstandigheden in Ter Apel en de onhoudbare situatie die is ontstaan.

Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) heeft al eerder aangegeven de huidige groep asielzoekers niet meer menswaardig te kunnen huisvesten, onder andere vanwege de stagnatie in doorstroming naar andere asielzoekerscentra en grove capaciteitsproblemen binnen de asielopvang als gevolg van de jarenlange bezuinigingen. Het Rode Kruis en Artsen zonder Grenzen zijn gedwongen noodhulp te verlenen om verdere calamiteiten te voorkomen. Dit is echter een pleister op een zere wond. Nu meer dan ooit, is behoefte aan een structurele oplossing.

Nederland heeft al eerder laten zien dat, mits de wil er is en de middelen voor handen zijn, adequate en menselijke opvang wel degelijk mogelijk is. In het geval van de Oekraïense vluchtelingen, heeft de maatschappij laten zien dat we wel degelijk een menswaardige vluchtelingenopvang kunnen verwezenlijken. De wetenschap dat dit mogelijk is, maakt de huidige situatie in Ter Apel des te schrijnender.

Wie zijn wij en wat zijn onze doelstellingen

Vluchtelingenkinderen zijn kwetsbaar. In de praktijk zien wij zorgverleners, dat het welzijn van vluchtelingenkinderen wordt bedreigd binnen de asielopvang in Nederland. Zij hebben minder toegang tot adequate zorg en zij presenteren zich later met slechtere uitkomsten tot gevolg. Hun herkomst en (vlucht) geschiedenis behoeft extra aandacht dan de standaardzorg die aan in Nederland geboren kinderen wordt geboden. Vluchtelingen reizen door het gehele land vanwege capaciteitsproblemen in de opvang en continuïteit van zorg ontbreekt. De zorg is versnipperd en hulpverleners verliezen buiten hun macht om patienten uit het oog, met alle gevolgen van dien. Daarnaast ontbreekt vluchtelingen het vaak aan kennis over de Nederlandse gezondheidszorgsysteem, zij zijn de Nederlandse taal niet machtig en zij kunnen niet voor hun rechten opkomen.

Stichting EKANN (Expertisecentrum en Kinderen en Adolescenten Nieuw in Nederland) is de organisatie met unieke expertise op dit gebied die de infrastructuur van deze benodigde zorg kan ontwerpen en bieden. EKANN bestaat uit een aantal kinderartsen en artsen internationale gezondheid en tropengeneeskunde die bekend zijn met alle uitdagingen die gepaard gaan met het waarborgen van de juiste zorg voor vluchtelingenkinderen.

EKANN rust artsen met de juiste tools uit om aan de slag te gaan en door de samenwerking tussen de verschillende schakels binnen de gezondheidszorg te bevorderen. Dit wordt bereikt door advies te geven aan artsen over specifieke casuïstiek, signalering van knelpunten, onderzoek en onderwijs over deze populatie, en het vormen van een landelijk netwerk van artsen die streven naar optimalisatie van welzijn en zorg voor het vluchtelingkind in Nederland.

Ondanks het feit dat we deze kennis en expertise in huis hebben, kunnen we deze vooralsnog niet optimaal inzetten door mate van complexiteit van de zorgvragen en de andere werktaken van deze vrijwilligers, die vaak al fulltime werken als huisartsen, jeugdartsen en kinderartsen. Belangrijker nog zijn het gebrek aan middelen en personeel en de logistieke uitdagingen die voortvloeien uit de wijze waarop Nederland de zorg voor vluchtelingen heeft georganiseerd.

Onze oproep

Vanuit onze verschillende beroepen, ervaringen en deskundigheid omtrent vluchtelingeproblematiek slaan we onze handen in een om de zorg voor deze kinderen in Nederland te verbeteren. Wij roepen het kabinet op om te komen met structurele oplossingen en de expertise van EKANN hiervoor in te zetten:

Noodoplossing op korte termijn

Onze primaire doelstelling is om per direct 10 kinderartsen/artsen internationale gezondheid en tropengeneeskunde aan te nemen die met deze expertise op zak, inzetbaar zijn om de logistieke uitdagingen aan te gaan en de zorg te centraliseren;

Secundaire oplossingen voor de langere termijn

- Een structurele adviesfunctie voor artsen in Nederland over individuele casuïstiek is opgericht;
- Opzetten van onderwijs en onderzoek met betrekking tot het welzijn van vluchtelingenkinderen en de kwaliteit en toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor deze patienten.
- Registreren van de knelpunten in de zorg voor vluchtelingenkinderen door het opzetten en onderhouden van een signaleringscentrum;
- Uitoefenen van een netwerkfunctie door nauwe samenwerking te bewerkstelligen van artsen die betrokken zijn bij de gezondheidszorg voor vluchtelingenkinderen.

Dit manifest wordt gesteund door

- Albertine Bauw, directeur en mede-oprichter EKANN & kinderarts-arts internationale gezondheid en tropengeneeskunde
- Sara Sahba, adjunct directeur en mede-oprichter EKANN & arts-assistent kindergeneeskunde en jeugdgezondheidszorg publieke gezondheidszorg asielzoekers
- Niloufar Ashtiani, voorzitter bestuur EKANN & kinderarts
- Shahryar Mir, bestuur EKANN & kinderarts
- Barend Gerretsen, bestuur EKANN & arts internationale gezondheid en tropengeneeskunde
- Lisanne Denneman, bestuur EKANN & arts-assistent kindergeneeskunde, arts internationale gezondheid
- Hanneke Dekker, bestuurslid NVTG (Nederlandse Vereniging voor Tropengeneeskunde) & kinderarts-arts internationale gezondheid en tropengeneeskunde
- Janneke Pala, coordinator NVTG en KennisCentrum Global Health (KCHG)
- Het Koninklijke Nederlandse Vereniging van verloskundigen (KNOV) ondersteunt deze signalering en komen met een eigen statement.
- De Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde heeft samen met UNICEF in juli 2022 een brandbrief gestuurd naar het kabinet over de crisis binnen de asielopvang en zijn in gesprek.

